

El Soliguer, partideta prop de Lluçena (XXIX, 104. 13).

Prat del Xoriguet, a Osseja (XXIII, 31.23).

II. Femenins. SORIGUERA, municipi del Pallars Sobirà, situat a l'esquerra de la Noguera Pallaresa. *Pron. Mod.*: *suligèra*, oït a Sort per Casacuberta (c. 1920) i *surigèra* o *sorièra*, oït per Coromines a Alcoltege i als llogarets pallaresos (1928). *Doc. Ant.*: *fi S. X: Surrigera* (Abadal, *Pall. i Rib.*, 320); 1359: *Soriguera* (CoDoACA XII, 75).

Soriguera, antic poble del municipi d'Urtx, avui mas, prop del llogaret de Soriguerola. *Doc. Ant.* 1074: *Surigera* (Colle. Moreau); *S. XII: Surigera* (Capbreu del Cart. de l'Acta C. SdUrg., f° 12); 1359: *Soriguera de pquia. des Colls* (err. per *d'Estoll*) (CoDoACA XII, 15 85).

Amb el dim.: *Soriguerola*, llogaret del mun. d'Urtx situat a l'esquerra del riu d'Alp, prop de la confluència amb el Segre. *Doc. Ant.* 1359: *Soriguerola* (CoDoACA XII, 85).

Soriguera, NL antic del terme de Brocà: *manso de Sorigera* a. 1279 (Serra, *Pinós i Mat.* III, 258).

Punta de Soliguera, a Cadaqués (XLV, 116).

Suniguera, a la Torre de Cabdella (XXXVII, 134.4).

Collet de Xoriguera, entre Borredà i Alpens (Torras, *Berguedà*, 188).

Esquesis de Xoriguera, a Riells del Montseny (Cor. 1931).

ETIM. NLL que provenen tots de *soriguer* 'falco 30 tinnunculus' (variant *xoriguer*), derivat del llatí SOREX, -RICIS 'rata, ratolí', perquè aquest rapinyaire sol capturar rates (DECat IX, 586a30-587b19). En part hi ha dissimilació *r-r* > *l-r*, o *n-r*, o *ř-r*. Els femenins (II) *Soriguera*, *Soriguerola* poden tenir el sentit de 'cau 35 de cavallers rapaços'; o bé, partint del nom del xoriguer, en el sentit metafòric de 'niu de voltors, aguileira' (cf. el freqüent *Voltrera*, *Utrera* etc. de VULTURARIA) (DECat IX, 587b12-19). J. F. C.

SORIÓ i SORIANO

SORIÓ. Llogaret valencià, agre. de Llosa de Ranés, pocs k. a l'Oest de Xàtiva. Oït *surió* o bé *sorió* a Xàtiva, 1962 (XXXII, 19.23, 20.30). «Es un caserío de 870 hab., anejo de Llosa de Ranés» (SSiv., 391) (oblidat en el *Nomencl.* de SGuarner); no hem de pendre al peu de la lletra la dita de Sarthou «fue fundado por el convento de predicadores de Játiva a quienes perteneció en un principio, y después pasó al señorío de D. Juan Sanz» (GGRV, 450). Sembla que no figura en el *Rept.*¹

Rectoria de moriscos des de 1535, amb 9 cases (SSiv.); després veig *Serió*, 20 cases de moriscos (citats entre *Roglà* i *Sallent*) en el cens de 1609 (Boronat-Reglà, p. 115), i *Surió*, oscil·lant entre 11 i 23 en els de 1527, '63, '72 i 1602 (Lapeyre, p. 39).

Consta ja el nom en fonts aràbigues (hi estan d'acord Alemany, Julià Ribera i SSiv.). Alemany el tro-

bava grafiat *šuriyún* en Yaqut (*Geogr.*, 97: vocalitzat i amb teixdid en el *ya*) i amb les mateixes consonants en l'Edrissí (ibid., p. 62), cf. Alemany, *Rev. C. Est. Hi. de Grnda.* x, 1920, p. 124.

En efecte, allò que diu l'Edrissí és que la jurisdicció de València pujava fins abraçar Castielfabib (*kašt al-ḥabib*) en el límit Nord del Racó d'Ademuz; i fins *š-ryún* (p. 107 de l'edició d'Ubieto); Saavedra, p. 43, entenia «Sarrión», però Ribera el corregeix (p. 55) en *Sorió*: fundadament puix que Castielfabib és cap al límit extrem de la terra valenciana vers el Nordoest, i Sorió és ja ben prop (7 o 8 k.) del límit amb Enguera, que pertanyé a Castella, i encara avui ja és fora del domini ling. valencià. En *Al-Andalus* (XXXVIII, 435) hom assenyala en el malagueny Ben-Mas'ūd (c. 1016) les alqueries de *šurruyún* (segons la transcripció que en dona, crec, l'arabista Vallvé), amb cita del treball d'Alemany, per tant donant a entendre que també aquí es tracta de *Sorió*.

20 Crec que no hem de prestar fe a aqueixa *rr* doble (ni a la que posa Sarthou al nom de Sorió), car és probable que hi hagi malentès del teixdid, que va damunt el *ya* en Yaqut i aquí deu haver estat atribuït a la lletra precedent (el *ra*), que els induïa a suplir una vocal *u* entremig de les dues consonants. En conclusió hem de creure que tots aquests escriptors aràbics entien escriure *šuriyún*, perquè el teixdid només significava la duplicació de *i* (*iy*). I llegint *šuriyún* és conforme al modern *Sorió*.

ETIM. *Sūriya* és el nom, ben conegut, de Síria en àrab (així en tots els diccionaris clàssics), al qual correspon l'adjectiu gentilici *sūrī*, fem. *sūriya*. I per tant *sūriyún* en plural. És ben versemblant, doncs, que aquest gentilici plural *sūriyún* sigui l'ètimon de *Sorió*: lloc segurament poblat d'àrabs sirians, que com és ben sabut feren un paper cabdal entre les tropes i els colons portats a Espanya pels califes. Ben-Mas'ūd sembla tenir-ne consciència quan ens parla d'«alqueries de *šuriyún*» (millor que *šurruyún*). Però en arrelar-se això en l'ambient valencià, la pron. dels moriscos hi canviava la *s-* en *š-*, segons el seu hàbit general.

No en manquen confirmacions en altres topònims valencians. En docs. de 1273 i 1274: *Beniciarió*, que Mtz.Fdo. (*Doc. Val. ACA* I, núms. 1678 i 1679) extracta: «a los alcaldes de Gandía y Bairén --- sus sarracenos de *Benizario*, término de *Gandia*»: no crec que es pugui identificar amb el lloc de *Sorió*, si era ben prop de Gandia i Bairén, que en són una trentena de k. a l'Est, però sí que aquí tindrem uns altres *beni -s-Sūriyún* 'fills dels sirians', amb dissim. *o-ó* > *a-ó*.

El Sūrio, pda. rural del te. de Lliria, on hi ha una *Bassa del S.* molt coneguda (xxx, 87.27): sigui adaptació de *sūrī* amb la *-o* mossàrab, o simplement duplicat de *sūryūn*, per la norma vulgar de retrocés de l'accent quan és tancada o llarga la síl·laba penúltima. A base d'aquest recul podem també sospitar que el cognom *Sória*, que en la nostra llengua és peculiar del P. Val.,